

Nr 42/1971.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -
r e l s e s framställning till Ålands
landsting med förslag till landskapsäg
om lantbruks- och skogsnämnder och land-
skapslag angående ändring av landskapsla-
gen om enskilda skogar.

Genom lagen den 27 januari 1971 om lantbruksnämnder (FFS 87/71) har den kommunala förvaltningen inom kolonisationsväsendet undergått en genomgripande förnyelse. Syftemålet med denna revision, som verkställdes samtidigt med en reform av den statliga lantbruks- och kolonisationsförvaltningen, har varit att omforma förvaltningsapparaten inom lantbruks- och kolonisationsområdet så att den bättre anpassar sig efter den aktuella lantbrukspolitik. Reformen medförde bland annat att lantbruksstyrelsen och kolonisationsstyrelsen sammanslogs till ett enda centralt ämbetsverk, jordbruksstyrelsen. Inom kommunalförvaltningen inrättades en ny kommunal nämnd, lantbruksnämnden, som förutom att den övertog kolonisationsnämndens uppgifter även fick vissa andra sådana.

Lantbruksnämndens uppgift är nämligen enligt nämnda rikslag utom annat, att följa med gårdsbrukets och brukningsenheternas strukturutveckling samt att taga nödiga initiativ för denna utveckling. Nämnden skulle liksom de nuvarande kolonisationsnämnderna fungera som remissinstans för olika statsmyndigheter samt verkställa inbegärda utredningar inom gårdsbrukssektorn. Även andra särskilda uppgifter kan åläggas lantbruksnämnden.

Med anledning av att antalet nämnder i kommunalförvaltningen under senare år ökat så, att tillsättandet av dessa i viss mån blivit betungande för åtminstone de mindre kommunerna i landskapet, har landskapsstyrelsen undersökt möjligheterna att i samband med en motsvarande reform sammanföra andra nämnder med lantbruksnämnderna. Förslag om inrättande av en näringsnämnd har därvid väckts. Enligt ett av lagberedningsbyrån utarbetat lagförslag skulle en näringsnämnd få de uppgifter, vilka för närvarande handhas av turist-, företagar-, kolonisations- och skogsnämnderna. På detta sätt skulle således hela den kommunala näringsförvaltningen på nämnds nivå bli koncentrerad på en enda nämnd.

Det av lagberedningsbyrån uppgjorda lagförslaget utsändes till kommunerna och till olika berörda organisationer och förvaltningsorgan för remiss. I remissvaren anfördes argument för och emot inrättandet av en dylik näringsnämnd. Det huvudsakliga intrycket av

dessa svar är dock, att möjligheter borde finnas för kommunerna att inrätta en näringsnämnd, men att inrättandet av en dylik nämnd borde ske på frivillig väg. Däremot ansågs genomgående att kolonisationsnämnden och skogsnämnden väl kunde sammanslås i en nämnd, lantbruks- och skogsnämnden.

I likhet med ett flertal kommuner och organisationer har landskapsstyrelsen funnit det ändamålsenligt att kommunerna själva skulle få bestämma om vilket slag av nämnd de önskar tillsätta för ifrågavarande ärenden, dock så att lantbruks- och skogsnämnden skall vara obligatorisk. Varje kommun skulle därigenom få välja antingen frivilliga turist- eller företagarnämnder eller en enda näringsnämnd enligt ovan skisserat förslag. Har en näringsnämnd inrättats och på denna överförts de uppgifter vilka enligt lagförslaget skulle åligga lantbruks- och skogsnämnden, skulle landskapsstyrelsen kunna befria kommunen från skyldigheten att tillsätta sistsagda nämnd. Detsamma skulle också vara fallet, ifall nämndens uppgifter med landskapsstyrelsens medgivande skötes av kommunens styrelse. En förutsättning för att näringsnämnden skulle sköta lantbruks- och skogsnämndens uppgifter är dock att landskapsstyrelsen godkänt näringsnämndens instruktion.

Förutom uppgiften att främja gårdsbrukets utveckling i kommunen skulle på lantbruks- och skogsnämnden ankomma att handlägga ärenden rörande gårdsbrukets binäringar. Därmed avses huvudsakligen specialodlingar, fiske och turism i anslutning till gårdsbruk.

I 7 § ingår stadganden om besvär förfarandet i anledning av nämndens beslut. Med beaktande av att lantbruks- och skogsnämnden handlägger ärenden, som i riket är anförtrodda tvenne olika nämnder har bestämmelsen utformats som ett såkallat "blankettstadgande" dock med beaktande av att landskapsstyrelsen äger avgöra besvär, såvitt gäller fråga om beslutets ändamålsenlighet.

Ifall kommunen icke anställer särskild sekreterare för denna nämnd, kunde kommunens fullmäktige enligt 9 § besluta att till nämndens ordförande skulle erläggas ett särskilt arvode. Motsvarande stadgande i rikets lag förutsätter att ett sådant förfarande godkänts av jordbruksstyrelsen. Landskapsstyrelsen anser dock icke att landskapsstyrelsens motsvarande godkännande skulle vara nödvändigt med beaktande av att ordförande för kommunal nämnd i landskommun redan nu i allmänhet samtidigt är sekreterare i sin nämnd. Däremot skulle kommunalfullmäktiges godkännande för ett sådant arvode vara erforderligt, vilket godkännande i regel skulle ges i samband med behandlingen av kommunens budget.

Bestämmelserna angående landskapsbidrag för lantbruks- och skogs-nämndens utgifter upptar enbart en hänvisning till rikets lag. Enligt 9 § i denna lag kommer statsunderstödet storlek att bli beroende av kommunens bärkraft. Med hänsyn till att nämnden samtidigt verkar som skogsnämnd samt till den föreslagna lydelsen av 9 § har dock vissa tillägg föreslagits. Ett tillägg till 10 § erfordras på grund av i 9 § upptaget stadgande om att landskapsstyrelsen icke skulle behöva medge särskilt tillstånd till att ordföranden samtidigt är nämndens sekreterare.

Lagen föreslås träda i kraft omedelbart. Därigenom borde nämnden kunna tillsättas redan i januari 1972 och mandattiden kunde börja samtidigt som det nyvalda fullmäktiges.

Emedan de uppgifter, vilka åligger skogsnämnden enligt landskapslagen om enskilda skogar, föreslås överförda på lantbruks- och skogsnämnden, blir det också nödvändigt att ändra sistsagda lag. Ändringen innebär i huvudsak att de bestämmelser, vilka berör sammansättning och uppgifter föreslås upphäva.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsam förelägga landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
om lantbruks- och skogsnämnder.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

I kommun skall finnas en lantbruks- och skogsnämnd, som handlägger frågor rörande lantbruksförvaltningen och de enskilda skogarna inom kommunen.

Landskapsstyrelsen kan på anhållan av kommunens fullmäktige befria kommun från skyldigheten att tillsätta lantbruks- och skogsnämnd. I sådant fall omhänderhas nämndens åligganden av annan kommunal nämnd, vars instruktion landskapsstyrelsen fastställt, eller av kommunens styrelse.

2 §.

Tillsynen över lantbruks- och skogsnämnd utövas av landskapsstyrelsen.

3 §.

På lantbruks- och skogsnämnd ankommer:

- 1) att främja gårdsbruket och dess binäringar;
- 2) att lämna handräckning samt att avge utlåtanden och utredningar åt landskapet och kommunala myndigheter;
- 3) att övervaka de enskilda skogarna; samt
- 4) att handha övriga uppgifter som anförtrotts nämnden.

4 §.

Angående lantbruks- och skogsnämnd samt dess ordförande och övriga medlemmar gäller vad om kommunala nämnder och kommunala förtroende-män är stadgat, såvida icke av denna lag annat följer.

5 §.

Lantbruks- och skogsnämnd består av ordförande och minst fyra medlemmar samt personlig ersättare för envar.

Nämndens ordförande och övriga medlemmar samt ersättare väljes av kommunens fullmäktige för en mandattid som sammanfaller med fullmäktiges. Nämnden utser för samma tid inom sig viceordförande.

6 §.

Ordföranden skall vara väl förtrogen med lant- och skogsbruk och de övriga medlemmarna äga kännedom om lant- och skogsbruk.

Den som är anställd vid penninginrättning, som beviljar lån för lantbruk ur landskapets medel eller lån, för vilka landskapet erlägger räntegottgörelse, eller som är dess ombud eller medlem av dess styrelse eller är ordförande eller viceordförande i dess förvaltningsråd eller för dess principaler, får icke vara medlem i lantbruks- och skogsnämnd.

Till medlem må ej heller utses skogsfackman, som står i landskapsstyrelsens eller skogsvårdsförenings tjänst.

7 §.

Angående besvär över lantbruks- och skogsnämnds beslut gäller vad därom i riket är stadgat om besvär över motsvarande beslut, som fattats av lantbruksnämnd eller skogsnämnd dock så, att besvär beträffande beslutets ändamålsenlighet anföres hos landskapsstyrelsen.

Har lantbruks- och skogsnämndens uppgifter anförtrotts annan kommunal nämnd eller kommunens styrelse, skall såvitt gäller sådana ärenden gälla vad i 1 mom. är stadgat om lantbruks- och skogsnämnd.

8 §.

Med uppgift att biträda lantbruks- och skogsnämnden kan kommun anställa en lantbrukssekreterare. Anställningen kan antingen vara huvud- eller bisyssla. Sekreterare får även anställas gemensamt för två eller flera kommuner.

Lantbrukssekreterare bör åtminstone vara utexaminerad från lanthushållningsinstitut eller från motsvarande tidigare lantbruksläroanstalt.

Med landskapsstyrelsens tillstånd får till lantbrukssekreterare, som handhar sin befattning såsom bisyssla, utnämnas person, som icke uppfyller i 2 mom. nämnda kompetensfordringar, om han i övrigt prövas äga erforderlig skicklighet och förmåga.

I 6 § 2 och 3 mom. avsedd person får icke utses till lantbrukssekreterare.

9 §.

Finns icke i kommun sekreterare, kan kommunens fullmäktige besluta, att ordföranden i nämnden får uppbära ett särskilt månatligt arvode.

10 §.

Utgifter för lantbruks- och skogsnämnds verksamhet bestrides av kommunen.

Kommun äger rätt att utfå landskapsbidrag för de kostnader, som lantbruks- och skogsnämndens verksamhet förorsakat kommunen. Angående landskapsbidraget gäller vad i riket är stadgat om statsunderstöd för lantbruksnämnder.

Inom ramen för i ordinarie årsstaten upptaget anslag kan landskapsstyrelsen besluta att i 9 § stadgat arvode ingår i de utgifter som berättigar till landskapsbidrag.

För i 11 § landskapslagen om enskilda skogar (8/68) avsedda syneförrättningar uppstår medlem av nämnden arvode, dagtraktamente och ersättning för resekostnader i deras helhet av landskapet.

11 §.

Om val av lantbruks- och skogsnämnd skall kommunens fullmäktige meddela landskapsstyrelsen.

12 §.

Närmare bestämmelser angående verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

13 §.

Denna lag träder i kraft omedelbart, och genom densamma upphäves lagen den 16 april 1964 om kolonisationsnämnder (13/64).

Lantbruks- och skogsnämnd åligger att fullgöra även de uppgifter, vilka enligt vad därom är särskilt stadgat och föreskrivet före denna lags ikraftträdande ankommit på kolonisationsnämnd.

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om enskilda skogar.

I enlighet med Ålands landstings beslut upphäves 4-6 §§ landskapslagen den 4 april 1968 om enskilda skogar (8/68) samt ändras 3 § och 11 § 1 mom. såsom följer:

3 §.

Efterlevnaden av denna lag övervakas av landskapsstyrelsen och av lantbruks- och skogsnämnderna.

Angående lantbruks- och skogsnämnderna stadgas särskilt.

11 §.

Då skäl föreligger att befara, att skog skövlats eller brukats på sätt som strider mot fredningsföreskrift eller -avtal, i 8 § 3 mom. avsett avverkningsförbud eller av landskapsstyrelsen godkänd plan, skall landskapsstyrelsen förordna i dess tjänst anställd skogsfackman att ofördröjligen verkställa syn tillsammans med två medlemmar av lantbruks- och skogsnämnden i den kommun, inom vars område skogen är belägen.

Denna lag träder omedelbart i kraft.

Mariehamn, den 23 november 1971.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd Martin Isaksson

Lagberedningssekreterare Sune Carlsson.